

Els grans desconeguts

El 25 de febrer es va celebrar a Barcelona la primera Nit del Galerisme de Catalunya. Poc abans, la Sala Parés celebrava el seu 130 aniversari. Es tracta de la galeria en actiu més antiga d'Europa. A Catalunya hi ha unes 150 galeries d'art. Però a la premsa, ja sigui catalana, estatal o mundial, es parla poc d'aquests emprenedors, arriscats amants amb aire de botiguers aristocràtics. El seu pes internacional és minso, i les noves realitats de la globalització auguren temps pitjors. De fet, a Catalunya, ni galeristes ni artistes ni societat civil s'han entès gaire bé. No es tracta d'un diàleg de sords, és que no n'hi ha, de diàleg.

El col·leccionisme és gasiu, alguns preus, prohibitius, i les praxis afavorides pels comissaris i institucions fan que l'art més prestigiós consisteixi en instal·lacions o matèries efímeres poc adients per col·locar sota el sostre d'una llar. Si examinem les exposicions proposades els darrers cinc anys a la Fundació Tàpies, el Centre d'Art Santa Mònica, el Macba o la Fundació La Caixa, podem constatar aquest divorci entre el client tradicional i el galerista. La custòdia del nen, l'obra d'art, és a cura d'institucions. Institucions que, d'altra banda, es converteixen en el principal client dels galeristes... fins que se'n cansen. La Caixa, per exemple, ha aturat les adquisicions. I jo ho aplaudeixo perquè el concepte *obra social* s'adiu més amb l'ajut dels desvalguts que amb la revalorització de l'art. És més just.

D'altra banda, el galerista és, o hauria de ser, un agent més de la societat civil. En alguns països, el galerista avala la importància

La Sala Parés, amb 130 anys, és considerada la galeria d'art més antiga d'Europa ■ MIQUEL ANGLARILL

d'un artista. Si una determinada galeria amb un historial coherent proposa un artista, l'artista es beneficia del bagatge cultural d'aquesta galeria. Però aquí, desconeixem la història de les nostres galeries. És veritat que no hem gaudit d'un Kahnweiler ni d'un Vollard ni d'un Maeght. Però aquests galeristes es van treballar la història no tan sols essent fonamentals per al desenvolupament de l'art del seu temps, ans per deixar constància de la seva activitat en forma de memòries i estudis.

És urgent la redacció d'una

A Catalunya hi ha unes 150 galeries. ¿Qui són aquests arriscats amants de l'art amb aire de botiguers aristocràtics?

història del galerisme català. Jaume Vidal Oliveras va redactar una magnífica tesi sobre l'historic Josep Dalmau, el galerista de les avantguardes. I va comissariar una mostra sobre Santiago Segura, l'altre gran galerista del primer quart del segle XX. Francesc Fontbona va dirigir un equip que va publicar un repertori d'exposicions a Catalunya fins a l'any 1938. Joan Anton Maragall inventarià la història de la Sala Parés, mentre que Elvira Farreras i Joan Gaspar van glossar la història de la Sala Gaspar. Sobre Lanfranco Bombelli hi

ha el catàleg –editat pel Macba– de la seva mítica galeria Cadaqués. I Carme Hueso va publicar, fa poc, *Aparadors d'art: una aproximació del galerisme a Catalunya*, interessant però amb mancances importants.

Però no n'hi ha prou. La nostra història de l'art ha d'explicar la vida dels artistes, el significat de les seves obres, també l'activitat de la crítica, però sobretot, la veritable importància del galerisme català, una espècie emprenedora en risc d'extinció. Les galeries desapareixen, però els llibres, la història, resta.